

Söderhamns kommuns revisorer

Söderhamns kommun
Kommunstyrelsen

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

2020-10-15

Revisionsrapport ”Översiktlig granskning delårsrapport per 2020-08-31”

Revisionen har via KPMG genomfört en granskning inom ovanstående område.

Revisionen hemställer om att kommunstyrelsen lämnar synpunkter avseende de rekommendationer och förslag som lyfts fram i rapporten, företrädesvis de som framgår av rapportens sammanfattning. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Revisionen emotser svar senast den 5 februari 2021.

För Söderhamns kommuns revisorer

Sven-Erik Lindestam
Ordförande

Översiktlig granskning

Delårsrapport per 2020-08-31

Söderhamns Kommun

Innehåll

Sida

1. Sammanfattning

1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten	4
1.2 Underlag för revisorernas bedömning	5

2. Inledning

2.1 Syfte och revisionsfråga	7
2.2 Avgränsning	8
2.3 Revisionskriterier	9
2.4 Ansvarig nämnd	9
2.5 Metod	9

3. Resultat av granskningen

3.1 Förvaltningsberättelse	11
3.2 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	11
3.2.1 Finansiella mål	12
3.2.2 Verksamhetsmål	13
3.3 Balanskravet	14
3.4 Resultaträkning	15
3.5 Balansräkning	16
3.6 Drift- och investeringsredovisning	16
3.7 Sammanställda räkenskaper	17
3.8 Redovisningsprinciper	17

1. Sammanfattning

Sammanfattning

Vi har av Söderhamns kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2020-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

1.1 Räkenkaperna och delårsrapporten

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens resultat för delåret uppgår till 29,8 mnkr, vilket är 10,1 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst på extra generella statsbidrag pga covid-19. Kommunen har fått extra generella statsbidrag med 52,2 mnkr varav 27 mnkr är uppbokade i delårsbokslutet.
- Prognostiserat helårsutfall förväntas gå bättre än budget med 19,3 mnkr. Det beror främst på extra generella statsbidrag. Det som sänker det förväntade utfallet är nämndernas prognostiserade utfall på -44,9 mnkr. Vi är oroade över nämndernas resultatutveckling.
- Kommunens prognostiserade balanskravsresultat beräknas uppgå till 6,8 mnkr för 2020. Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år men ändå redovisas undantag enligt synnerliga skäl med hänvisning till sysselsättningsåtgärder, sociala investeringsfonden samt rivningskostnader. Eventuella undantag fastställs av fullmäktige i samband med årsredovisningen.
- Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser och övriga ansvarsförbindelser är vid delårsbokslutet oförändrat sedan årsskiftet 2019. Det beror på att inga nya uppgifter har begärts från KPA när det gäller beräkningen av tjänstepension intjänad t o m 1997.

Vi har, utöver vad som nämns ovan, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i delårsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Sammanfattning forts.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR (Rådet för kommunal redovisning) till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen med undantag av finansieringsmålet. Gällande prognosen för år 2020 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Gällande prognosen för år 2020 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram kvantitativa och mätbara verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige även formellt bör fastställa.

Sundsvall 2020-10-15

Kristoffer Bodin

Auktoriserad revisor/Certifierad kommunal revisor

Mikael Lindberg

Kommunal revisor/Sakkunnigt biträde

2. Inledning

Inledning

Av kommunala bokförings- och redovisningslagen framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap i kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- ✓ Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och regioner
- ✓ Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige.

Inledning forts.

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2020-08-31.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med begränsad säkerhet försäkra oss att delårsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Inledning forts.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- ✓ Kommunallag (KL) och kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR)
- ✓ God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR
- ✓ Interna regelverk och instruktioner
- ✓ Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap 16 § kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- ✓ Dokumentstudie av relevanta dokument
- ✓ Intervjuer med berörda tjänstemän
- ✓ Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi
- ✓ Översiktlig analys av resultat- och balansräkningen

3. Resultat av granskningen

Resultat av granskningen

3.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 13 kap. 2 § LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation 17 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Vi bedömer att kommunens förvaltningsberättelse uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R17.

3.2 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

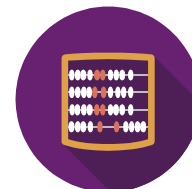
Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte har gjort en sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning kommer att uppnås.

Vi konstaterar att det inte finns något sammanhållet budgetdokument utan finansiella mål och verksamhetsmål är uppdelade i olika beslut i kommunfullmäktige. Det framgår inte heller med önskad tydlighet vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning i ett budgetdokument.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Resultat av granskningen forts.

3.2.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i beslut §120 Söderhamns kommun mål- och resursplan 2020–2023, 2019-09-02, fastställt följande finansiella mål:

- investeringar ska i första hand och långsiktigt ske med egna medel.
- kommunens resultat ska uppgå till 20 mkr årligen.
- soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska långsiktigt stärkas.

Kommunens självfinansieringsgrad prognostiseras till 62,7 % vilket innebär att investeringarna inte finansieras enbart med egna medel. Resultatet prognostiseras till 9,3 mnkr. I juni år 2020 beslutade fullmäktige att sänka resultat målet från 20 mnkr till ett nollresultat. Soliditeten fg år uppgick till 6,7 % och prognostiseras i år till 8,2 %. Kommunen bedömer att två av tre finansiella mål kommer att uppnås.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen med undantag av finansieringsmålet. Gällande prognosen för år 2020 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Resultat av granskningen forts.

3.2.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i beslut §133 Kommungemensamt syfte och fokusområden 2020–2023, 2019-09-02, fastställt ett syfte samt tre fokusområden. Vi tolkar det som att det är dessa fokusområden som utgör verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning:

Syfte:

- I Söderhamn skapar vi tillsammans förutsättningar för framtidstro, livskvalitet och engagemang.

Fokusområden:

- Lärande
- Växtkraft
- Goda livsmiljöer

I övrigt har fullmäktige inte fastställt några mål eller indikatorer kopplade till fokusområdena. I ett tjänsteutlåtande från 2019-06-20 har tjänstepersonerna föreslagit en målformulering för varje fokusområde samt önskade effekter. Utifrån det har tjänstepersonerna tagit fram indikatorer för respektive fokusområde och även för syftet. Enligt uppgift har kommunstyrelsen fått information om detta men inte fattat något beslut. Det är dessa indikatorer som följs upp och utvärderas i delårsrapporten. Vi anser att det är fullmäktige som ska fastställa mål och indikatorer samt att det tydligt ska framgå vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Vi har i vår bedömning ändå utgått från de indikatorer från tjänsteutlåtandet och delårsrapporten.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram kvantitativa och mätbara verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige även formellt bör fastställa.

Indikatorerna bedöms genom fyllda och färglagda cirklar. Bedömningen är målvärde uppnått, nära målvärde, ej accepterat målvärde och målvärde saknas. Det finns totalt 51 indikatorer varav 3 bedöms som uppnådda, 21 nära målvärdet, 25 ej accepterat målvärde samt 2 utan värde angivet.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att inget av fokusområdena kommer att uppnås.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Gällande prognosen för år 2020 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Resultat av granskningen forts.

3.3 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Söderhamns kommun redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 6,8 mnkr. Det består av årets prognostiserade resultat med 9,3 mnkr minus 2,5 mnkr i realisationsvinster.

Kommunen redovisade ett negativt balanskravsresultat fg år på -2,3 mnkr men fullmäktige beslutade att inte reglera balanskravet med hänvisning till synnerliga skäl. Detta framgår i tabell under balanskravsavstämningen.

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år men ändå redovisas undantag enligt synnerliga skäl med hänvisning till sysselsättningsåtgärder, sociala investeringsfonden samt rivningskostnader. Dessa undantag är inte fastställda utan eventuella undantag beslutas av fullmäktige i samband med årsredovisningen.

Vi vill upplysa om att enligt förarbetena till kommunallagen är en förutsättning för att hänvisa till synnerliga skäl att kommunen byggt upp ett avsevärt eget kapital. Kommunens soliditet år 2020 prognostiseras till 8,9 % inkl. pensionsförpliktelserna. Vidare framgår att synnerliga skäl ska användas restriktivt och att faktorer som kommunen bör ha beredskap för, t.ex. negativ befolkningsutveckling och hög arbetslöshet, inte utgör skäl för att inte reglera ett negativt resultat. Det gäller även de poster som utgör "öronmärkning".

Vår sammanfattande bedömning är att beräkningen som ligger till grund för kommunens balanskravsresultat inte innehåller några väsentliga felaktigheter.

Resultat av granskningen forts.

3.4 Analys av resultaträkning

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna är högre än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Kommunens resultat för delåret uppgår till 29,8 mnkr, vilket är 10,1 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst på extra generella statsbidrag pga covid-19. Kommunen har fått extra generella statsbidrag med 52,2 mnkr varav 27 mnkr är uppbokade i delårsbokslutet. Enligt rekommendation RKR R2 Intäkter ska intäkter tas upp när det är sannolikt att de kommer tillfalla kommunen. Men RKR har i ett yttrande från september 2020 öppnat för möjligheten att periodisera de extra generella statsbidragen i 12-delar. För Söderhamns kommunen skulle det innebära att 34,8 mnkr bokas upp i delårsbokslutet och resten periodiseras. Men kommunen har bokat upp 27 mnkr vilket avviker från både RKR R2 Intäkter samt RKR:s yttrande från september 2020.

Kommunens årsprognos uppgår till 9,3 mnkr, vilket är 20,5 mnkr lägre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året. Periodiseringen av semesterlöneskuld och andra upplupna personalkostnader bidrar också till ett högre utfall vid delårsbokslutet jämfört med prognos.

Prognostiserat helårsutfall förväntas gå bättre än budget med 19,3 mnkr. Det beror främst på extra generella statsbidrag. Det som sänker det förväntade utfallet är nämndernas prognostiserade utfall på -44,9 mnkr. Arbetsmarknads- och socialnämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på -31,6 mnkr, kultur- och samhällsservicenämnden -14,2 mnkr, omvårdnadsnämnden -8,0 mnkr. Kommunstyrelsen prognostiserar med en positiv avvikelse på 5,4 mnkr och kostenheten med 0,5 mnkr. Vi är oroad över arbetsmarknads- och socialnämndens, kultur- och samhällsservicenämndens samt omvårdnadsnämndens resultatutveckling.

Kommunen har haft ökade kostnader pga covid-19 och återsökt drygt 20 mnkr för extraordinära kostnader i samband med coronapandemin. Av dessa 20 mnkr har ca 5 mnkr tagits upp i delårsbokslutet. Totalt prognostiserar kommunen med att återsöka 40 mnkr varav 8 mnkr ingår i prognosen.

Kommunkoncernens resultat för delåret uppgår till 50,3 mnkr.

Resultat av granskningen forts.

3.5 Analys av balansräkning

Materiella anläggningstillgångar har ökat med 35,2 mnkr. Det beror på investeringar fram till delårsbokslutet på 69,8 mnkr samt periodens avskrivningar. De största posterna gäller gatuunderhåll, reinvesteringar i fastigheter samt ombyggnation Stentägtskolan. Kommunens årsbudget för investeringar 2020 uppgår till 330,4 mnkr.

Långfristiga skulder har ökat med 97,0 mnkr och uppgår vid delåret till 1522,5 mnkr.

Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser och övriga ansvarsförbindelser är vid delårsbokslutet oförändrat sedan årsskiftet 2019. Det beror på att inga nya uppgifter har begärts från KPA när det gäller beräkningen av tjänstepension intjänad t o m 1997. I beräkningen av soliditetsmålet under finansiella mål genomförs en prognos på helåret utifrån KPAs prognos från årsskiftet 2019.

3.6 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisningen ingår i delårsrapporten i enlighet med rekommendationerna i enlighet med RKR R17 Delårsrapport.

Resultat av granskningen forts.

3.7 Sammanställda räkenskaper

Enligt kommunala bokförings- och redovisningslagen 12 kap 2§ ska de sammanställda räkenskaperna omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I RKR R17 Delårsrapport är det upp till varje kommun att avgöra om de kommunala bolagen ska omfattas av delårsrapporten. Att de kommunala bolagen ska ingå torde dock vara nödvändigt eftersom det är fullmäktiges mål för hela kommunkoncernen som ska bedömas.

Söderhamns kommun har valt att redovisa sammanställda räkenskaper i delårsrapporten. Fr.o.m. år 2020 ingår även kommunalförbundet Hälsingland i de sammanställda räkenskaperna. Justering för detta har gjorts över koncernens egna kapital.

3.8 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten ska enligt RKR R17 samma beräkningsmetoder användas som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen. Upplysningar ska även lämnas kring säsongsvariationer, cykliska effekter som har påverkan på verksamheten, karaktären och storleken på jämförelsestörande poster, effekten av ändrade uppskattningar och bedömningar samt förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser.

I delårsrapporten anges i not 1 "Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder" att redovisningen skett enligt med LKBR samt rekommendationer från RKR. RKR har i ett yttrande i september år 2020 meddelat att det är möjligt att avvika från RKR R2 Intäkter och periodisera de generella statsbidragen i 12-delar. Kommunen uppvisar inte om att avsteg har gjorts både från RKR R2 Intäkter samt RKR's yttrande från september 2020.

Kommunen uppvisar om att all leasing i kommunkoncernen inte redovisas i balansräkningen vilket avviker från rekommendation RKR R5 Leasing.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.